

— **Vabilo na subskripcijo.** Naročniki Slovenske Šolske Matice prejmejo letos za borih 30 dinarjev četvero lepih, po vsebini tehnik ter za učitelja in učiteljico prav aktualnih knjig. In sicer: 1. Pedagoški zbornik za leto 1930. 2. Dr. J. Jeraj: Razvoj mladostne duše. 3. Al. Novak: Lepenkarstvo. 4. J. Juranič: Iz šole za narod. Odbor društva pa z veseljem in tudi s ponosom ugotavlja, da mu je bilo na razpolago več dobrih rokopišov, kakor jih je mogel ob pičlih sredstvih dati v tisk. Zlasti bi mu bilo do tega, da pride učitelstvu poleg omenjenih publikacij v roke še današnjemu času zelo primerna knjiga, ki jo je v rokopisu predložil dr. St. Gogala pod naslovom: »Pedagoške vrednote mladinskega gibanja«. A ker odbor SSM nima sredstev, da bi ta rokopis izdal kot peto knjigo za leto 1930, zato vabi osebno gg. učitelje, učiteljice in profesorje pa profesorice na subskripcijo za nje izredno izdajo. Ta knjiga bi imela do 160 tiskanih strani ter bi stala 24 dinarjev, ako se oglasi najmanj 1000 naročnikov. Prijave za subskripcijo je poslali do 15. decembra t. l. na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljani, Komenskega ulica 19. Za vplačilo 24 Din in 2 Din poštnine (skupno 26 Din) poslužite se splošne položnice, ki jo dobite na vsakem pošt-nem uradu. Številka našega čekovnega računa je 11.306. Rezultat subskripcije bom objavil po doteklem subskripcijskem roku v »Učiteljskem Tovarišu« in našem dnevnem časopisu. Prosimo pa že sedaj, da nam vsi p. n. subskribenti v primeru, da knjiga izide, nakažejo takoj po položnici 26 Din, ker se nam sicer na prijavo brez plačila ne bo mogoče ozirati. — Slovenska Šolska Matica v Ljubljani.

— **Nekatera vprašanja poročenih učiteljic.** V »Narodni Prosveti« št. 87. je priobčen članek pod tem naslovom, ki poudarja načelo: »Za iste dolžnosti iste pravice«. Podkrepljena je ta zahteva z dejstvi, da prejemata dve sestri, oče in hči itd. polne prejemke, daši so nameršeni v istem kraju, z učiteljem poročena učiteljica pa prejema zmanjšano plačo. — Za poročen par je treba na vasi le eno stanovanje — sicer je treba za dve učni osebi dve stanovanji. Vsa dejstva govore zato naj bi se z novim uradniškim zakonom rešilo tudi vprašanje plač poročenih učiteljic. Oglasite se tudi v tovaršice in napišite ter izpregovorite tudi same kako besedo o svojih vprašanjih; ne pričakujte, da bodo drugi pisali in reševali vaše zadeve in vaše probleme.

— **Košček svinčnika.** Mogočni polet tehnike zadnjih desetletij, veliko število epohalnih iznajdb nas tako prevzema, da ne posevčemo niti najmanjše pažnje nenadomestljivemu predmetu, ki ga dnevno rabimo, t. j. svinčniku. Popolnoma pozabljamo, da spada svinčnik v prve vrste raznih iznajdb, ker je neprecenljive važnosti. Ze zdavnaj smo popolnoma otopeli napram sličnim izumom in pozabljamo, da je bila iznajdba svinčnika za ono dobo ravno tako epohalna, kakor katerisibodi novejši izum in da so jo tedanji kulturni naprednjaki navdušeno pozdravljali in slavili. Moglo bi se celo reči, da bi bilo nemogoče zamisliti sedanjno kulturno stopenjo, brez iznajdbe navidezno tako brezpomembne stvarce. — Morda nam je postalo vse to jasnejše, ko smo čitali pretresljivo vest, da so našli med rešenimi predmeti Andréjeve ekspedicije tudi košček KOH-I-NOOR svinčnika, ki se ga je posluževal raziskovalec pri pishnju svojega zapisnika. Dasi ostanejo aparati in orodje relikvije, ki jih bodo hranili v muzeju kot neme pričke kulturne tragedije, vendar sta dnevniki in oni košček svinčnika poleg tega tudi tolmača hrabrosti onega človeka, čegar zaobljubo čita danes ves svet, in veljkansa se nam dozdeva pridobitev, ki nam, kljub temu, da je ležala 39 let v ledu, prinaša pred oči poslednjo voljo junaka in velikana. — Košček svinčnika, kolikokrat žali čut rednosti estetika, pa vendar izpolnjuje neopaženo svoje dolžnosti vsakdanjosti. Ali nas morajo res skrajni slučajji spominjati na dolžnost kulturnih ljudi, da poleg izumov od danes in zamišljenih od jutri ne pozabimo velikih iznajdb od včeraj.

— **Društvo upokojenega učiteljstva za Slovenijo v Ljubljani** vabi še neveljanjene tovaršice in tovaršice k pristopu. Prijave z navedbo dneva upokojitve je pošiljati na gorenji naslov v Ljubljani Zrinjskega c. št. 7. — M. K., t. č. predsednik.

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA
 MIKLOŠICEVA CESTA 14/II.

Izdelava in prodaja
 damske in moške
 konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

En gros. En detail.

— **Pojasnilo.** V 16. številki »Učit. Tovariša« smo prinesli pojasnilo izvršnega odbora glede spomenice, ker je predvideno nekoliko hitreje napredovanje za učitelje-upravitelje, učitelje na šolah za defektno dečo in na vadičih. Z ozirom na neko naknadno vprašanje, dodaje izvršni odbor še naslednje pojasnilo: V omenjeni spomenici je za učiteljsvo predviden maksimum, ki je predviden in mogoč v primeri z ostalim uradništvom iste kategorije; poleg tega se je želelo, da se tudi za učiteljsvo, kot za ostalo uradništvo,

zagotovi gotova mesta, na katera bi s časom prišli lahko vsi ter hitreje napredovali. Kakor imajo na srednjih šolah izmed profesorjev z isto izobrazbo ravnatelja in načelnika; med častniki z isto izobrazbo so tudi višji poveljniki in načelniki itd. itd., ki dasi sicer enaki po izobrazbi in službenih letih, vendar zaradi višjih položajev hitreje napredujejo napram svojim tovarišem, zakaj ne bi bilo potem mogoče to tudi pri učitelstvu? — Strah pred tem, da bi mogli priti na upraviteljska mesta tudi nezaluzni, bo odpadel, ker je ta to predviden poseben pravilnik. Širši glavni odbor je imel torej najboljši namen. Naši tovaršiči naj se zaradi tega prav nič ne razburjajo in naj bodo popolnoma mirni.

— **Otroška ura v radiu.** Cesto opažamo v langenberskih programih uro otroških iger. Kako napravijo to? Ob tej priliki slišiš otroški smeh, petje, neprisliljeno razigranost, ko da bi mikrofona nikjer ne bilo. Napovedovalec je fantiček, star 10 let. Ko se obrača do malih poslušalcev, ki ga poslušajo, ne kaže prav nobene zadrege. Vsa družbica pred mikrofonom kaže vseskozi pristnost in neprisliljenost. Ni sluha in ne duha ni o kaki naučenosti. Ali ne bi bilo zanimivo, ko bi se tudi naša otroška ura obrnila v to smer? — T. R. L.

— **Vsa ona učiteljska društva,** ki so na svojih zborovanjih v pretečenem šolskem letu sklenila, da bodo plačevala 1 Din mesečno za Učiteljski dom v Ljubljani prosita da sklep izvajajo in člansko mesečnino posiljajo blagajni Učit. doma v Ljubljani. Pokažimo z izvajanjem sklepa, da je še nekaj stanovskega idealizma in zavesti med nami. Ako pomislim, da smo nekdaš kot dijaki ob bori mesečnini in gladovanju nabirali in žrtvovali za Učiteljski konvikt, si morem predstavljati, kako trhla mora biti stanovska zavednost, da se razbije ob 1 Din. Rdečica pa mora oblitati tudi vsakega zavednega tovaršiča in tovaršičico, ako pomisli, da si služkinje stavijo svoj dom, a mi, ko nas vendar ni tako malo, ne moremo dobiti stalnih dohodkov, ker brez teh doma ne more biti! Držite se torej sklepa in kažite drugim pot, po kateri moramo hoditi, ako hočemo imeti kdaj lastno streho. Tov. pozdrav! — Načelstvo Učit. doma.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Mladinska Matica.

— **mm Število letošnjih naročnikov** na »Naš rod« in »Mladinsko Matico« je že presseglo 29.000. Tako bo letos romalo med slovenske šolske mladino skoraj 120.000 knjig »Mladinske Matice«. Namen Mladinske Matice, dvignite število naročnikov Mladinske Matice kljub riziku, da se nekoliko zmanjša naklada »Našega roda«, se je posrečil v polnem obsegu. Če vzamemo za podlago kalkulacije število skupnih naročnikov koncem lanskega leta t. j. 32.000 za »Naš rod« in 18.000 za Mladinsko Matico, odgovarja to skupni letni naročniki 525.000 Din. Letošnji skupni naročniki bodo zbrali za svojo mladinsko knjigo 652.000 Din, torej za 127.000 Din več od lanskega leta. — Prinašamo ta preprost račun, da se razvidi, kako pravilen je bil sklep, združiti upravo obeh ustanov, za napredek Mladinske Matice. Naj služi ta dokaz v številkah tudi kot odgovor nekaterim našim poverjenikom, ki se pritožujejo čez ta sklep in nujno svetujejo, da se v prihodnjem letu vrnemo zopet k stari praksi. Ne dvomimo niti najmanje, da jih vodi pri tem le resna želja, koristiti naši književni organizaciji; toda iz središča se problem vidi v drugi perspektivi nego s periferije. Zato prosimo vse naše vnete propagatorje, naj ne opuste niti nadalje svojega marljivega in požrtvovalnega dela, češ: uspešno bo naše delo itak šele potem ko se bo zopet uvedlo separatno naročevanje. — Vsem našim neutrudljivim sodelavcem širom banovine pa iztekamo za uspešno delo iskreno zahvalo.

Osebne zadeve.

— **Z odlokom prosvetnega ministra** so v Dravski banovini izvršena nova imenovanja učiteljev in učiteljic. Imenovani so: Kosovič Suzana v Belincih, okraj Dolnja Lendava. Rubenič Antonija v Talčji vrh, okraj Črnomelj. Banko Marija v Petrovcu, okraj Murska Sobota. Mašat Ljudevit v Lučah, okraj Gornji grad. Knelsel Laco pri Sv. Juriju na Taboru, okraj Celje. Klementič Itan k Sv. Antonu, okraj Maribor levi breg. Pucalj Franciška v Radeče, okraj Laško. Papis Ana v Cezanjevc, okraj Ljutomer. Golmajer Karel k Sv. Lovrencu na Pohorju. Kmecl Edmund na Pilštanj, okraj Šmarje pri Jelšah. Roš Franciška v Moštanjce, okraj Murska Sobota. Kunaver Marija v Odrance, okraj Dolnja Lendava. Sušteršič Marija v Naraplje, okraj Ptuj. Zešovec Marija v Zavodnje, okr. Slovenjgradec. Pregelj Ivan v Bodonce, okr. Murska Sobota. Ferlinc Oton k Sv. Trojici, okraj Maribor levi breg. Knafelc Fran k Sv. Juriju ob Ščavnici, Filipič Matija k Sv. Marku, okr. Ptuj. Zenar Viljem v Ivanjce, okraj Dolnja Lendava, Horvat Emil v Krk, okraj Litija. Krezin Stefan v Sodražico, okraj Kočevje. Petrovič Ivan v Hajdino, okraj Ptuj. Perper Vekoslav na Prevorje, okr. Šmarje pri Jelšah. Novak Matilda v Kostrivnico, okraj Šmarje pri Jelšah. Blejec Julijana k Sv. Rupertu, okraj Celje. Korče Danijel na Brezovico, okraj Ljubljana. Merhar Milan v Moravce, okraj Kamnik. Mihelič Vladimir v Šmarjeto, okraj Krško. Kovač Janez k Sv. Antonu, okraj Brežice. Trpin Stefan v Polhov gradec, okraj Ljubljana. Šartori Milan na Rakek, okraj Logatec. Majcen Tatjana v

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Pripravili smo za Vas tak

RADIO, kot si ga želite,

namreč visok v kvaliteti in nizek v ceni. Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930., obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

400 D	etektorskih aparatov, kompletnih, z vsemi potrebnimi, ki so za poslušanje potrebne, za naplačilo	Din 80—
	ter petkratno mesečno plačilo po	Din 45—
300 E	noelektronskih aparatov, kompletnih, z elektrono, baterijami, antenskimi materialom ter eno slušalko, za naplačilo	Din 100—
	ter osemkratno mesečno plačilo po	Din 75—
200 T	roelektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih, z elektronskimi, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materialom, za naplačilo	Din 240—
	ter desetakratno mesečno plačilo po	Din 180—
100 Š	tirielektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektrono, z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materialom, za naplačilo 380 Din ter dvanajstkratno mesečno plačilo po 280 Din.	

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat.

Ljubljana **Radio Ljubljana** Maribor
 Miklošičeva c. 5 Aleksandrova 44

Kozje, okraj Šmarje pri Jelšah. Prešeren Pavla v Hinje, okraj Novo mesto. Sirknik Ivan na Urško goro, okraj Kranj. Venturini Oskar v Vojnik, okraj Celje. Slana Marija k Sv. Duhu na Stari gori, okraj Ljutomer. Hrovat Božidar v Toplice, okraj Novo mesto. Novak Anton v Kobilje, okraj Murska Sobota. Kmet Pavla v Ganče, okraj Dolnja Lendava. Kočar Angela v Polje, okraj Šmarje pri Jelšah. Tavčar Lea v Liboje, okraj Celje. Meško Jakob v Trtkovo, okraj Murska Sobota. Podjavoršek Albin v Polje, okraj Šmarje pri Jelšah. Bračko Franc v Mursko Soboto. Urbančič Franjo v Metliko. Bajec Bogomir v Stari Oselec, okraj Kranj. Maklič Marjeta k Sv. Štefanu, okraj Šmarje pri Jelšah. Lenče Vida v Kostanjevico, okraj Krško. Kezelje Ljudmila v Dvor, okraj Novo mesto. Maslač-Bunek Vlasta v Celje, Ahačič Ljudevit v Trope, okraj Škofja Loka. Merčun Ciril v Peče, okraj Kamnik. Pizulin Rudolf v Velike Lašče, okraj Kočevje. Nerat Milovan v Dornovo, okraj Ptuj. Bizjak Mirko v Gornjo Radgono. Zafred Oton v Jarenino, okraj Maribor levi breg. Zupanc Franciška na Čerušče, okraj Ljubljana. — Atenštajn Josipina za otroško vrtarico v Maribor. Baloh Klara za otroško vrtarico v Velenje. Bizjak Veronika v Šumance, okraj Murska Sobota.

— **Napredovali so tisle učitelji in učiteljice:** V četrto skupino: Rek Marija, Vunderl-Roškar Neža, Ferk-Orvatič Leopoldina, Antonac Ada, Hauptman Maks, Roškar Janez. V tretjo skupino: Demšar Antonija, Požar Vaclav, Vrankovič Anton, Golob Josip. V drugo skupino: Očakar Marija, Vode Angeia. Tutta Herta, Sušteršič Josip, Petkovič-Petelnik Marija, Mešiček-Megler Sabinka, Binterič Kristina. V prvo skupino: Luznik Franc, Lajovic Albin, Neubauer Ana, Soršak Angeia.

— **Nastavitev učiteljev.** V Dravski banovini so na novo postavljeni začasne učiteljice: Ribar Rafael v Trbovlje, okraj Laško. Mesarič Andrej v St. Petru, okraj Maribor. Kravs Ana k Sv. Trem Kraljem, okr. Gogašec. Dolžan Egidija na Vače, okr. Litija. Soukal Magda v Donačjo goro, okr. Šmarje pri Jelšah. Morše Alojzija v Tržišče, okr. Krško. Vrbič Tekla v Sodražico, okr. Kočevje. **Fonda Ana v Sostro,** okr. Ljubljana. Obad Mara v Staro vas, okr. Brežice. Velikonja Gizela v Velenje, okr. Slovenjgradec. Kraje Justina k Sv. Antonu, okr. Brežice. Podboj Stanislava v Zibiko, okr. Šmarje pri Jelšah. Jerman Marija v St. Jernej, okr. Krško. Kovač Radoslav v Škofjo Loko, okr. Kranj.

— **Ostavko so podali:** Kovačič Vladimir v St. Jerneju, okr. Krško; Kaiser Stefan v Makolah, okr. Maribor desni breg; Tomc Marija v Tomišlju, okr. Ljubljana; Jeranič v Rečici, okr. Gornji grad; Dodič Ivan v Raki, okr. Krško.

— **Napredovali so s 1. novembra 1930,** naslednji tovaršiči(ice): v II./3. skupino: Habič-Znidrišič Justina, Vehovec-Poznik Marjeta, Rape Ladislav, Demšar Antonija, Bratkovič Anton, Mrak Jože, Golob Josip, Požar Vaclav; v II./4. skupino: Antonac Ada, Roškar Janez, Vunderl-Roškar Neža, Hauptman Maks, Rök Marija, Ferk-Ozvatič Leopoldina, Verdž Stanislava.

Naša gospodarska organizacija.

— **Učiteljski dom v Ljubljani.** Logaško učiteljsko društvo je nakazalo 354 Din, ki jih je plačalo članstvo za mesece september, oktober, november in december v smislu sklepa pokrajinske skupščine. Društva, ki so se zavezala plačevati po 1 Din mesečno od člana za Učit. dom, posnemajte!

— **Članom Učit. Samopomoči.** V tem mesecu je društvo izgubilo 6 svojih članov. Umrli so: Franc Černe, Zg. Šiška, Albina Breznik, Ljubljana, Joško Golob, Vuzenica, Ivan Fersch, Maribor, Karla Zmerzlar, Mozirje in Marija Benedek, Ljubljana (225. do 230. smrtni slučaj). Članski prispevek znaša

za samce 31 Din, za zakonske pare 61 Din. Društvena blagajna je nakazala dedičem umrlih članov za posmrtnine znesek 75.000 Din. Društvena uprava prosí, da nakažete s položnicami, ki ste jih prejeli v teh dneh, tekoči članski prispevek, zamudniki pa tudi vse zaostanke iz prejšnjih mesecev. Enomešični prispevek je nizek, katerega lahko plačam. Nekateri člani pa odlašajo z nakazili mesec za mesecem. Naberejo se jim visoki zneski, na kar tarnajo, da so pri U. S. visoka plačila. — Nakazujte članski prispevek sproti, prav bo za vas, društvena uprava bo imela lahko delo. — U. S. ima 2500 članov, posmrtnina znaša 12.500 Din.

Učiteljski pravnik.

— **§ Kolkovanje pooblastil — nepotrebno.** Finančno ministrstvo — odeljenje porea je z Br. 55 253/III. z dne 23. julija 1930. odredilo glede kolkovanja pooblastil tičočih se prejemkov, nastopno: »U. koliko je odnosni službenik sprečen, da sam primi primadležnosti, ovlaščenje da za njega to učini njegov drug, je interna stvar, a za to se neče taksa naplačivati.«

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ** bo zborovalo v soboto 6. decembra ob 10. uri v osnovni šoli v Brežicah. Poleg obravnave raznih aktualnih stanovskih vprašanj je na vzporedu tudi predavanje prof. Krolja o kmetijsko in gospodinjstvo nadaljevalnem šolstvu. Polnoštevilne udeležbe pričakuje — odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** bo zborovalo v soboto 6. decembra ob pol 10. uri predpoč dne v Narodnem domu v Mariboru. Vzporod običajen. Na dnevnem redu je še: poročilo o državnih skupščini, poročilo o šolski razstavi v Beogradu (poročila tov. V. From), poročilo o zadnji seji širjega so sveta ter predavanje: Sokol — učitelj; predava prof. g. dr. M. Kovačič. Pripomba: Samostojne predloge in vprašalne vloge za vprašalno skrinjico vpošljite teden dni pred zborovanjem. Zberite podatke o stanju glede vašega kuriva in stanarine na šoli — zaradi posvetovanja. Članarino nakazujte po tov. šolskih upraviteljih po novih položnicah društva sproti 1 mesec vnaprej! Pridite k zborovanju vsi in točno! Tov. pozdrav! — Predsednik.

— **ŠOSTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v sredo dne 3. decembra t. l. v Velenju. Pričetek ob 10. uri. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Poročilo o seji širjega so sveta. 3. Predavanje: Princip samodelavnosti v risanju. 4. Slučajnosti.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ GORNJI GRAD** bo imelo dne 6. decembra 1930. svoje zborovanje v Gornjem gradu. Pričetek ob 11. uri. Udeležba — častna dolžnost!

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** bo zborovalo v soboto dne 13. decembra 1930. ob 11. uri v kočevski osnovni šoli. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, dopisi. 2. Poročilo o seji širjega so sveta. 3. »Naši izseljeniki«, referira tov. Lučnikar. 4. Slučajnosti.

— **PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v ponedeljek dne 15. decembra ob 10. uri v Mladiki v Ptuj. Običajen dnevni red spopolni predavanje o kmetijskih nadaljevalnih šolah in referat: Prvi nastop službe. Prav obilne udeležbe želi — odbor.

— **KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto 6. decembra 1930. točno ob 10. uri v dvorani g. Kolarja v Lesični pri Pilstanju. Dnevni red: 1. Zapis-